

IX. KICHIK TADBIRKORLIK

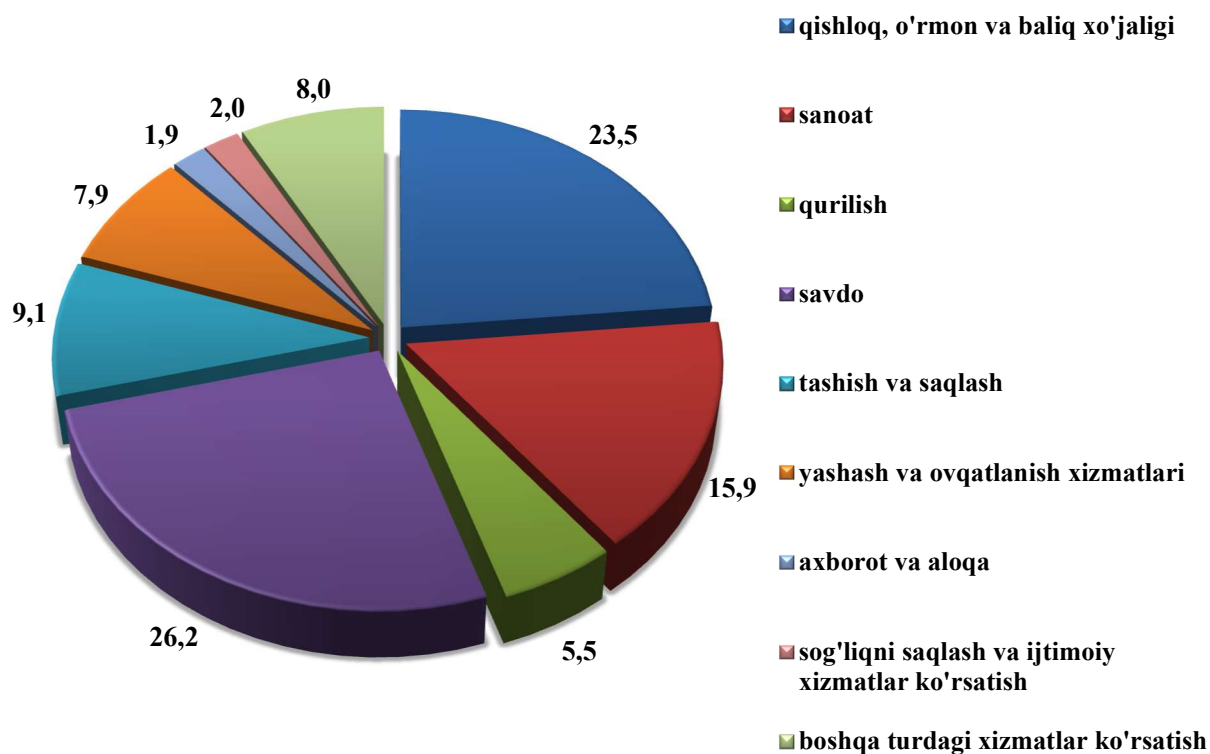
2025 yil 1 yanvar holatiga ro'yxatga olingan jami kichik tadbirkorlik (biznes) sub'ektlari (dehqon va fermer xo'jaliklarisiz) ning soni 37 410 tani tashkil qildi, bu o'tgan yilning shu davriga nisbatan 105,2 foizga o'sgan.

2024 yil yanvar-dekabr oylarida 4 963 ta kichik korxonalar va mikrofirmalar (fermer va dehqon xo'jaliklarisiz) tashkil qilindi, bu o'tgan yilning shu davriga nisbatan 88,1 foizni tashkil etdi.

Eng ko'p kichik korxonalar va mikrofirmalar savdo (26,2 foiz), qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi (23,5 foiz), sanoat (15,9 foiz), yashash va ovqatlanish (7,9 foiz) va qurilish (5,5 foiz) boshqa tarmoqlarda tashkil etilgan.

2024 yil yanvar-dekabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha yangi tashkil etilgan kichik korxonalar va mikrofirmalarning ulushi

(foizda)

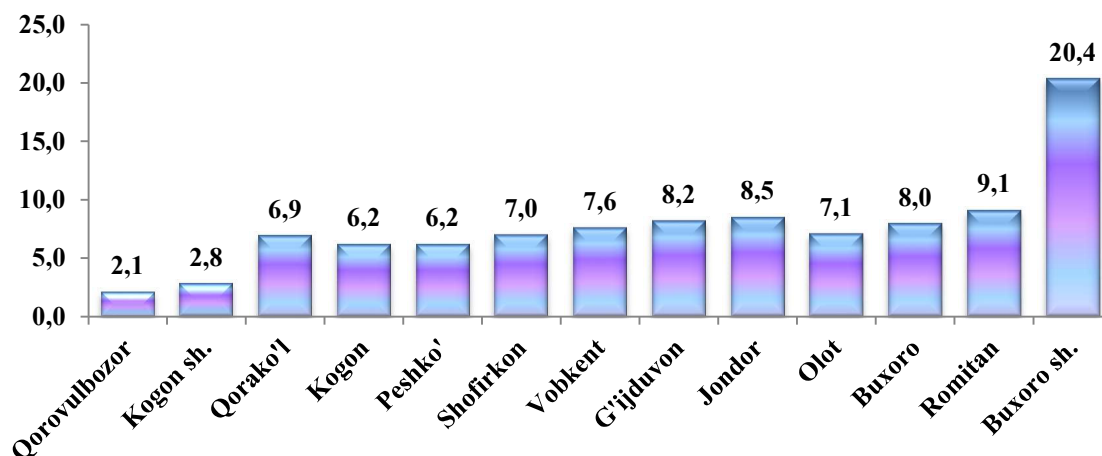

**Hududlar bo'yicha yangi tashkil topgan kichik korxonalar
va mikrofirmalar, birlikda**

	<i>yanvar-dekabr 2023 yil</i>	<i>yanvar-dekabr 2024 yil</i>
Buxoro viloyati	5 633	4 963
Buxoro sh.	1 116	1 010
Kogon sh.	240	138
<i>tumanlar</i>		
Buxoro	310	395
Vobkent	445	377
Jondor	430	421
Kogon	417	310
Olot	284	353
Peshku	347	310
Romitan	555	450
Shofirkon	299	348
Qorako'l	480	343
Qorovulbozor	137	103
G'ijduvon	573	405

2024 yil yanvar-dekabr oylarida yangi tashkil topgan kichik korxonalar va mikrofirmalar hududlar bo'yicha eng ko'p Buxoro shahri (1 010 ta), G'ijduvon (405 ta), hamda Romitan (450 ta), Buxoro (395 ta), Jondor (421 ta), tumanlarida tashkil etildi. Kogon, Jondor, Vobkent tumanlarida bu ko'rsatkich o'rta darajani tashkil etgan. Eng past ko'rsatkichni Qorovulbozor (103 ta) tumanida tashkil etilgan.

2024 yil yanvar-dekabr oylarida yangi tashkil topgan kichik korxonalar va mikrofirmalarning hududlar bo'yicha ulushi, foiz hisobida

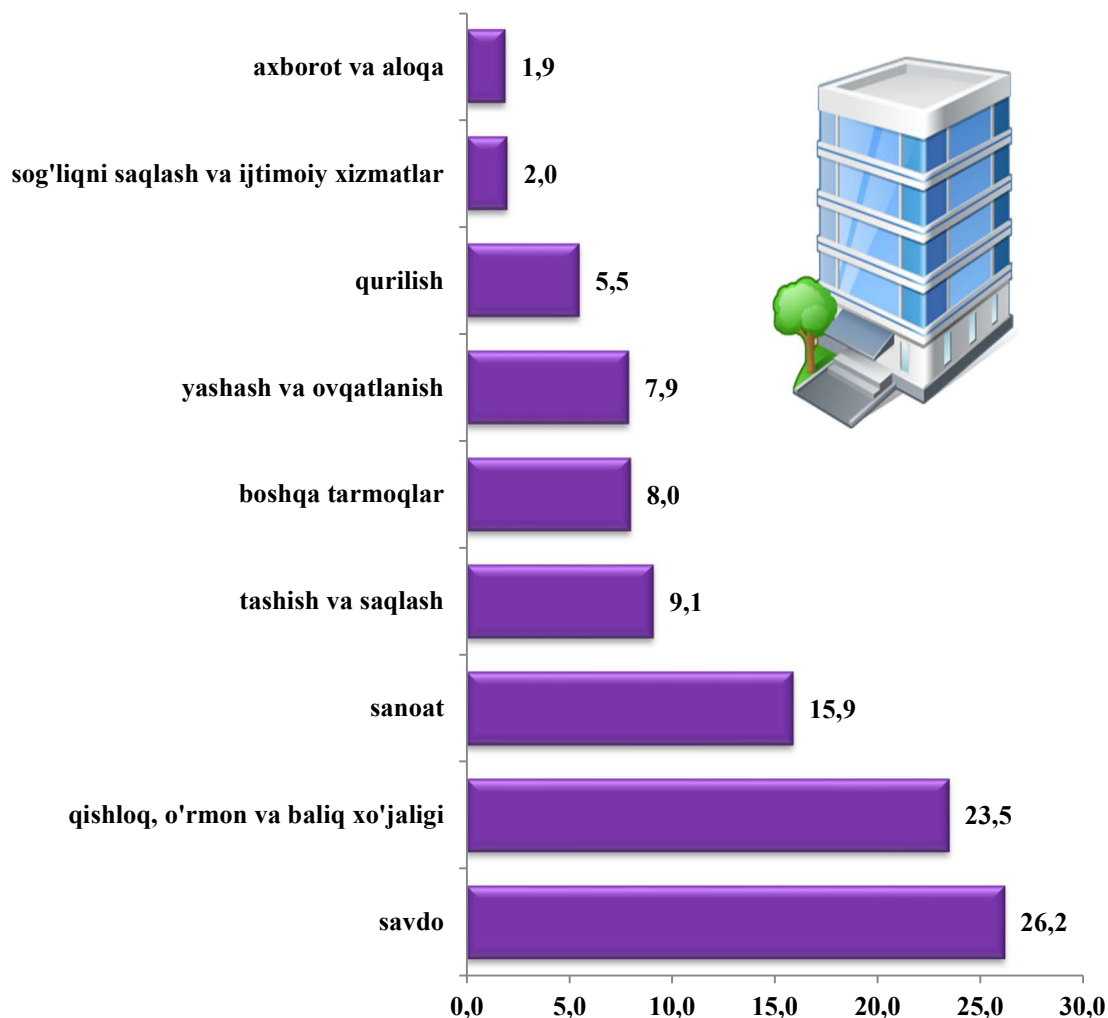

2024 yil yanvar-dekabr holatiga hududlar bo'yicha yangi tashkil topgan kichik korxonalar va mikrofirmalarning jami miqdoridan eng ko'p ulush Buxoro shahriga 20,4 foiz, Qorako'l tumani 6,9 foiz, Romitan tumani 9,1 foiz, Kogon tumani 6,2 foiz, Jondor tumani 8,5 foiz, G'ijduvon tumani 8,2 foiz, Vobkent tumani 7,6 foiz, Kogon shahri 2,8 foiz, eng past ko'rsatkich Qorovulbozor tumanida 2,1 foizni tashkil etdi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha yangi tashkil topgan kichik korxonalar va mikrofirmalar, birlikda

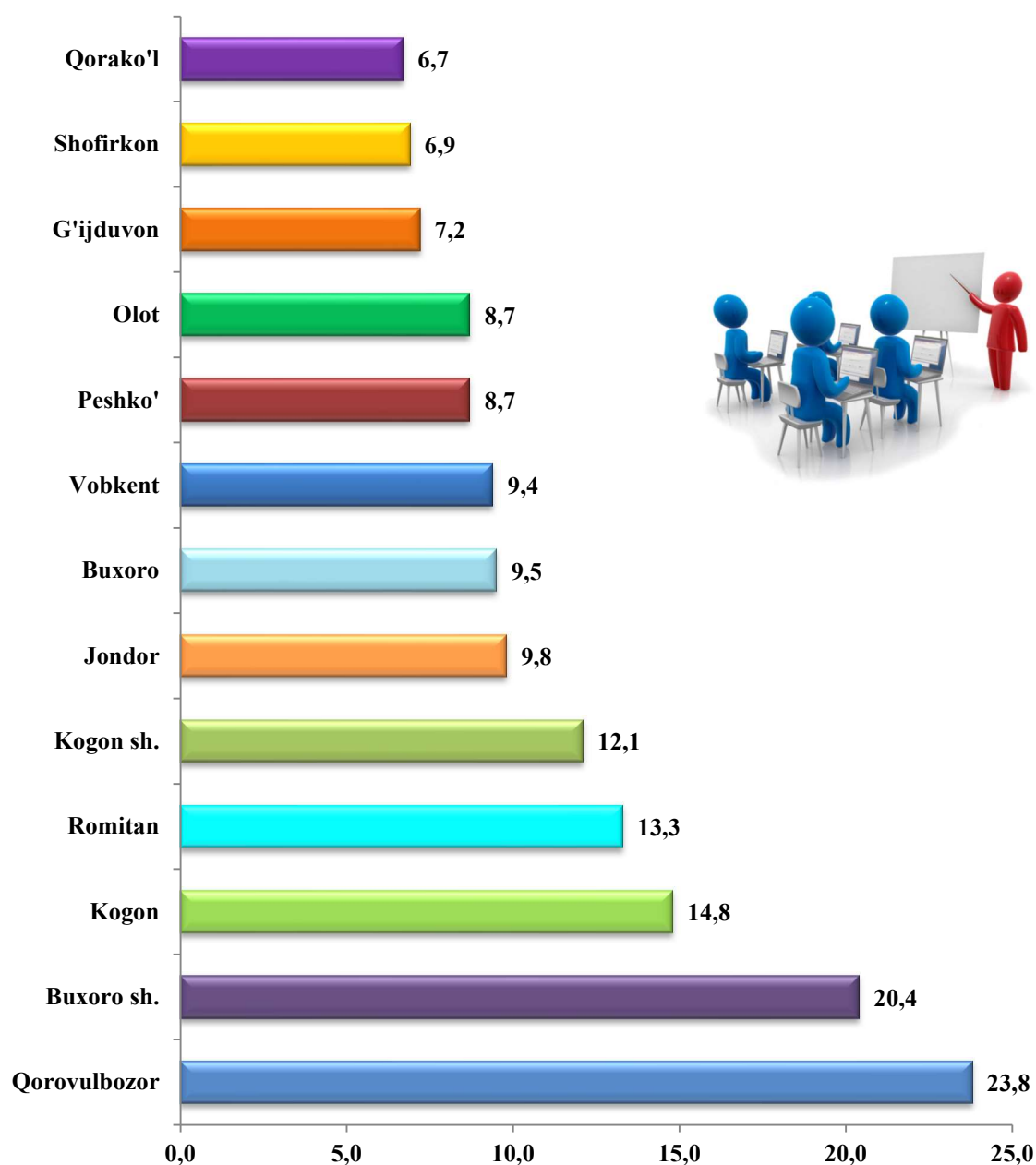
	<i>yanvar-dekabr 2023 yil</i>	<i>yanvar-dekabr 2024 yil</i>
Jami	5 633	4 963
Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	684	1 164
Sanoat	792	789
Qurilish	328	273
Savdo	1 991	1 298
Tashish va saqlash	758	452
Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar	388	392
Axborot va aloqa	123	95
Sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish	98	101
Boshqa turdagi xizmatlar	471	399

**Yangi tashkil topgan kichik korxonalar va mikrofirmalarning
iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ulushi, foiz hisobida**

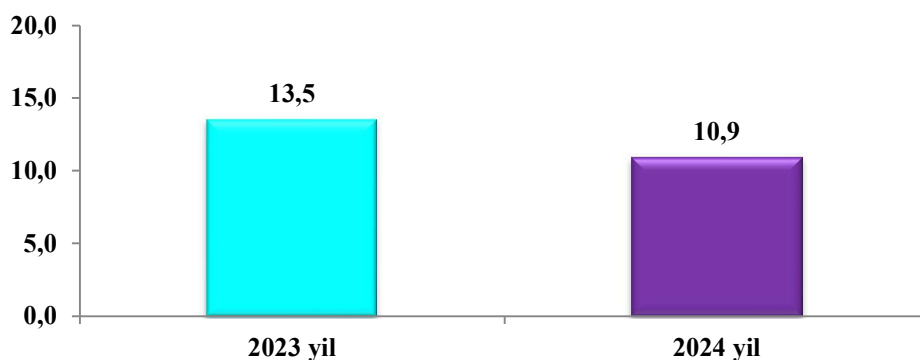
2025 yil 1 yanvar holatida kichik tadbirkorlik sub'ektlarining soni (har 1000 aholiga, birlikda) hududlar bo'yicha eng ko'p ko'rsatkich Qorovulbozor tumanida 23,8 birlikda, Buxoro shahrida 20,4 birlikda, Kogon tumanida 14,8 birlikda, Romitan tumanida 13,3 birlikda, Buxoro tumanida 9,5 birlikda va Peshko' tumanida 8,7 birlikda bo'lib, o'rtacha ko'rsatkich 9,8 -6,9 birlik oralig'ida Jondor, Vobkent, Olot va Shofirkon tumanlarida aniqlandi. Qorako'l tumanida 6,7 birlikda ushbu ko'rsatkich past bo'lib qolmoqda.

2025 yil 1 yanvar holatida hududlar bo'yicha kichik tadbirkorlik sub'ektlarining soni
(har 1000 aholiga, birlikda)

Agar, 2023 yil yanvar-dekabr oylarida kichik tadbirkorlik sub'ektlarining soni (har 1000 aholiga, birlikda) 13,5 birlikni tashkil etgan bo'lsa, 2024 yil yanvar-dekabr oylarida bu ko'rsatkich 10,9 birlikka etdi va 2023 yilning shu davriga nisbatan 2,6 birlik past.

Yanvar-dekabr oylarida kichik tadbirkorlik sub'ektlarining soni
(har 1000 aholiga, birlikda;)

2024 yil yanvar-dekabr oylarida kichik tadbirkorlik (biznes) sub'ektlari tomonidan:

-sanoat mahsuloti ishlab chiqarish hajmi 17 448,3 mlrd. soʻmni (jami sanoat ishlab chiqarishining 41,2 foizi) yoki 2023 yil yanvar-dekabrga nisbatan fizik hajm indeksi 124,4 foizni tashkil qildi;

- 40 943,5 mlrd. soʻmlik qishloq, oʻrmon va baliqchilik xoʻjaliklarining ishlab chiqarilgan (koʻrsatilgan xizmatlar) tashkil qilib, oʻsish surʼati 103,1 foizni (qishloq, oʻrmon va baliqchilik xoʻjaliklari yalpi mahsulotining 97,8 foizi) tashkil qildi;

- 27 088,5 mlrd. soʻmlik investitsiyalar (umumiy investitsiyalar hajmining 55,3 foizi) oʻzlashtirildi va 2023 yil yanvar-dekabrga nisbatan oʻsish surʼati 128,7 foizini tashkil qildi;

- 13 978,1 mlrd. soʻmlik qurilish ishlari (qurilish ishlari umumiy hajmining 84,6 foizi) bajarildi va 2023 yil yanvar- dekabrga nisbatan oʻsish surʼati 108,9 foizni tashkil qildi;

-avtomobil transporti yuk aylanmasining 107,0 foizni (viloyat jami avtomobil transporti yuk aylanmasining 79,0 foizi), yoʻlovchi aylanmasining esa 102,1 foizni (umumiy yoʻlovchi aylanmasining 98,0 foizi) tashkil qildi;

- 23 993,8mlrd. soʻmlik xizmatlar koʻrsatilib (jami xizmatlar hajmining 69,6 foizi) 2023 yil yanvar-dekabrga nisbatan oʻsish surʼati 113,0 foizini tashkil qildi;

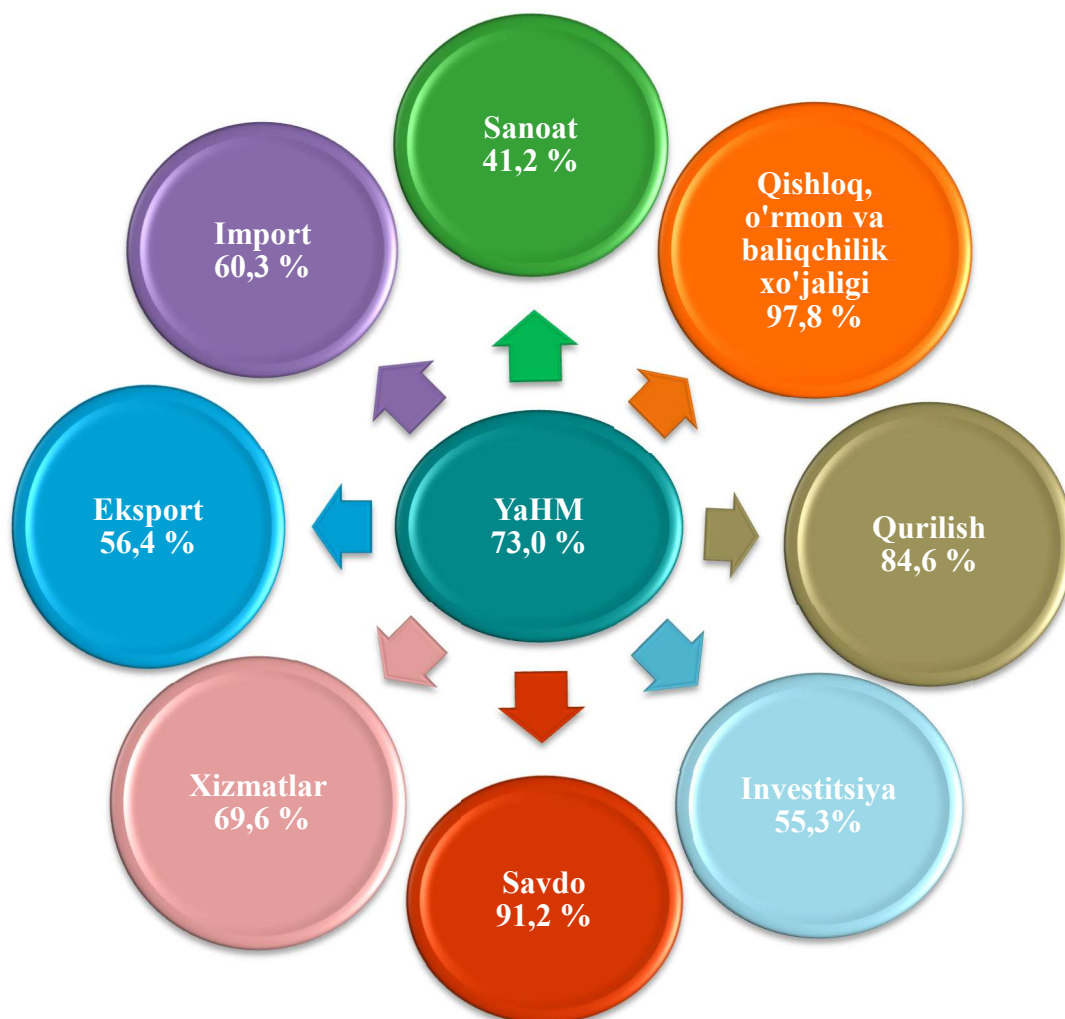
- chakana tovar aylanmasi umumiy hajmining 91,2 foizi yoki 20 147,6 mlrd. soʻmi (oʻsish surʼati 107,3 foizni tashkil qildi) shakllantirildi.

- 167,4 mln.AQSH dollari (umumiy eksport hajmining 56,4 foizi) miqdorida mahsulotlar (tovar va xizmatlar) eksport qilindi, bu esa 2023 yilning mos davriga nisbatan 27,8 mln.AQSH dollarga yoki 20,0 foizga oshdi, mos ravishda 609,4 mln. AQSH dollari (umumiy import hajmining 60,3 foizi) miqdorida mahsulotlar (tovar va xizmatlar) import qilindi, bu esa 2023 yilning mos davriga nisbatan 122,4 mln.AQSH dollariga oshdi.

**Yanvar-dekabr oylarida kichik tadbirkorlikning
asosiy ko'rsatkichlari**

	<i>O'lchov birligi</i>	<i>2023 yil</i>	<i>2024 yil</i>	<i>(+-)</i>
Faoliyat yuritayotgan kichik korxonalar va mikrofirmalar soni	birlik	27 594	22 615	-4 979
Yangi tashkil etilgan kichik korxonalar va mikrofirmalar	birlik	5 633	4 963	-670
YAHM	foiz			
Sanoat	foiz	30,5	41,2	10,7
Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	foiz	97,4	97,8	0,4
Investitsiya	foiz	62,6	55,3	-7,3
Qurilish	foiz	89,2	84,6	-4,6
Savdo	foiz	107,4	107,3	-0,1
Xizmatlar	foiz	68,5	69,6	1,1
Yuk tashish	foiz	89,9	90,6	0,7
Yuk aylanmasi	foiz	78,0	79,0	1,0
Yo'lovchi tashish	foiz	97,0	97,1	1,0
Yo'lovchi aylanmasi	foiz	98,1	98,0	-0,1
Eksport	foiz	46,3	56,4	10,1
Import	foiz	53,5	60,3	6,8

**2024 yil yanvar-dekabr oylarida iqtisodiyot tarmoqlarida
kichik tadbirkorlik ulushining tuzilishi**

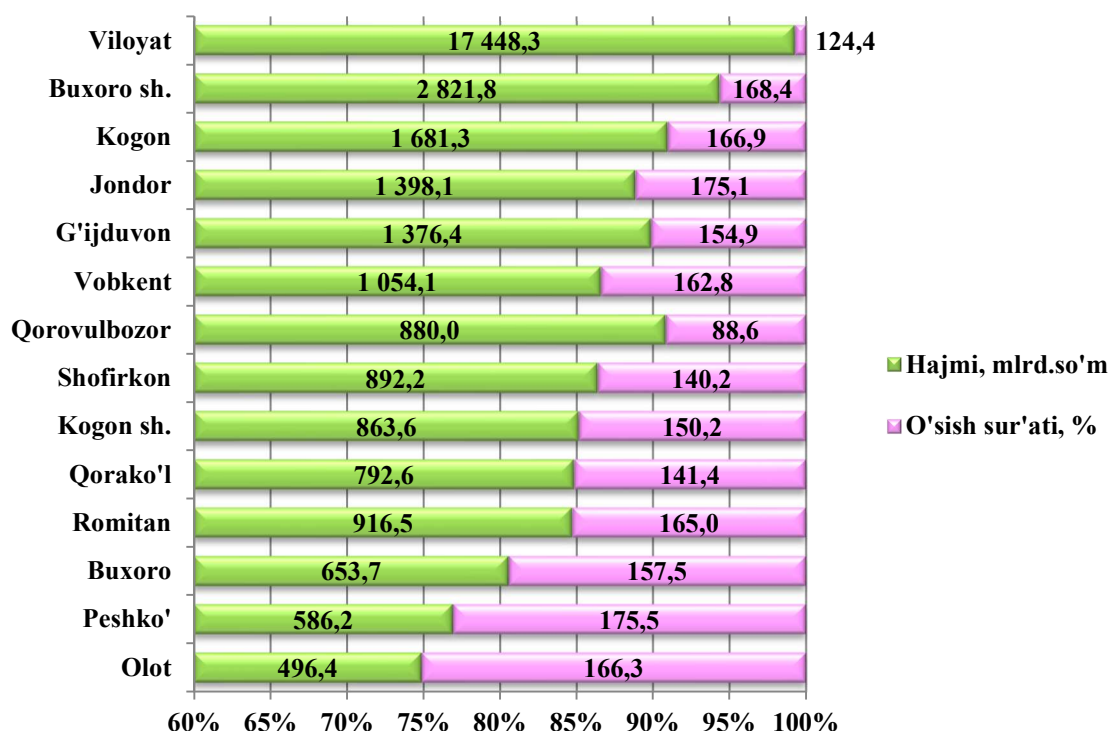
**2024 yil yanvar-dekabr oylarida kichik tadbirkorlik sub'ektlari mahsuloti (ishlar,
xizmatlar) umumiy hajmidagi xususiy tadbirkorlikning
(fuqarolar mulki) ulushi**

	<i>Kichik tadbirkorlik sub'ektlari mahsuloti (ish, xizmat) hajmi, mlrd.so'm</i>	<i>Kichik tadbirkorlik sub'ektlari mahsuloti (ish, xizmat) hajmida xususiy sektor ulushi, foizda</i>
Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	40 943,5	100,0
Sanoat	17 448,3	99,5
Qurilish	13 978,1	49,8
Chakana savdo	20 147,6	91,2

Kichik tadbirkorlikning asosiy iqtisodiy ko'rsatkichlardagi ulushi
(umumiy hajmiga nisbatan mlrd.so'mda)

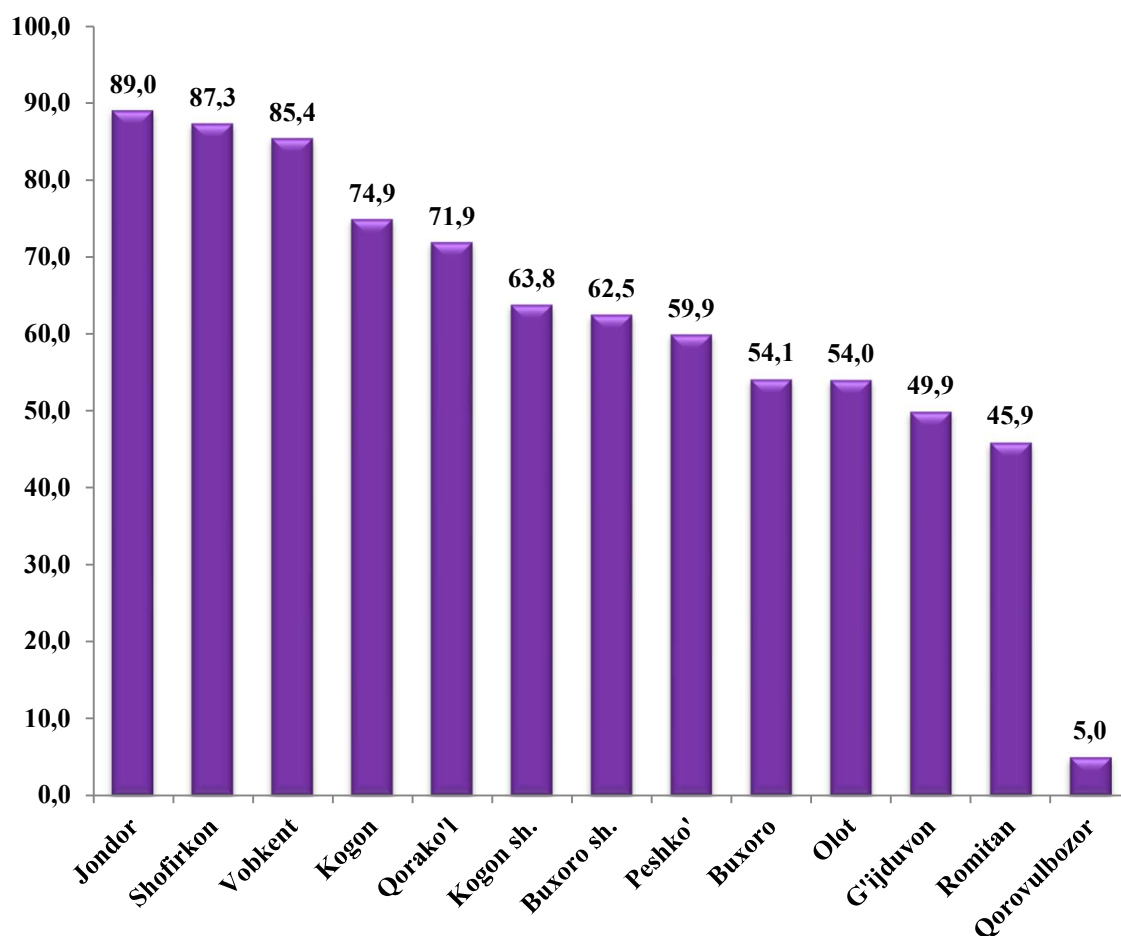
Hududlar bo'yicha eng ko'proq sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi Buxoro shahri (2 821,8 mlrd.so'm), Kogon tumani (1 681,3 mlrd.so'm), Jondor tumani (1 398,1 mlrd.so'm) va G'ijduvon tumani (1 376,4 mlrd.so'm) hissasiga to'g'ri keladi. Vobkent tumanlarida (1 054,1 mlrd.so'm) va Romitan tumani (916,5 mlrd.so'm) ushbu sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi past bo'lib qolmoqda.

2024 yil yanvar-dekabr oylarida hududlar bo'yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da sanoat mahsuloti ishlab chiqarish hajmi va o'sish sur'ati

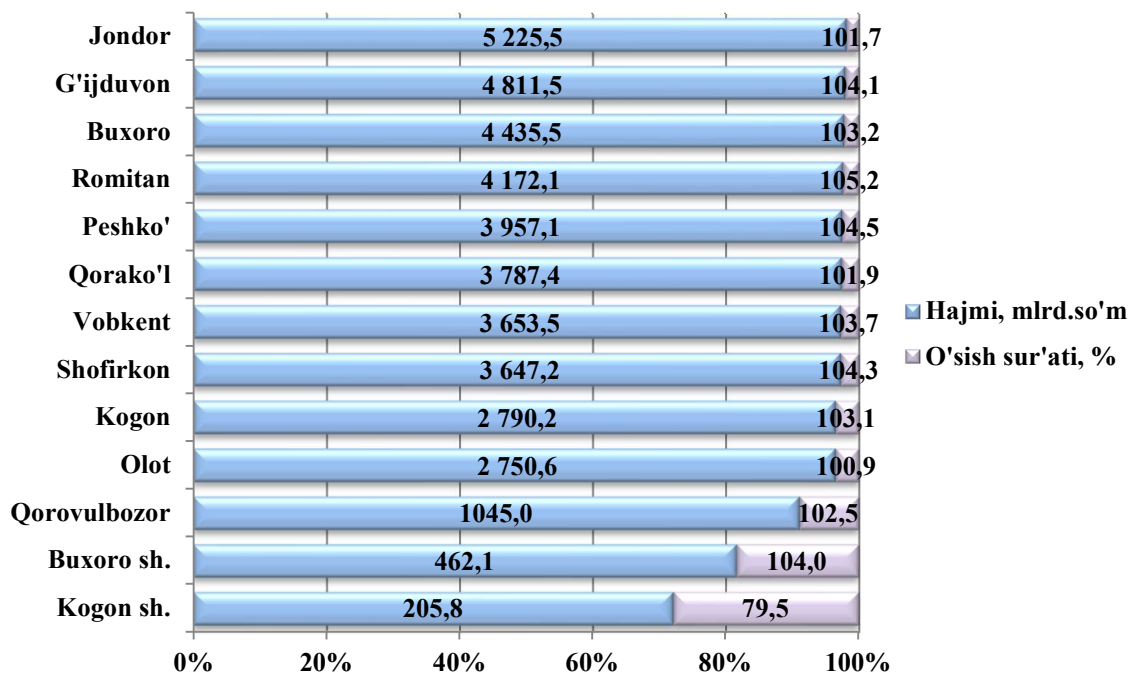
Hududlar kesimida kichik tadbirkorlikning jami sanoat mahsulotidagi eng yuqori ulushi Jondor (89,0 foiz), Shofirkon (87,3 foiz), Vobkent (85,4 foiz), Kogon (74,9 foiz), Qorako'l (71,9 foiz) va Kogon shahri (63,8 foiz) hissasiga to'g'ri keldi. Shu bilan birga Romitan (45,9 foiz) va Qorovulbozor (5,0 foiz) tumanlarida kichik tadbirkorlikning ulushi pastligi kuzatildi.

**2024 yil yanvar-dekabr holatiga jami sanoat mahsulotidagi kichik tadbirkorlikning
hududlar bo'yicha ulushi, foizda**

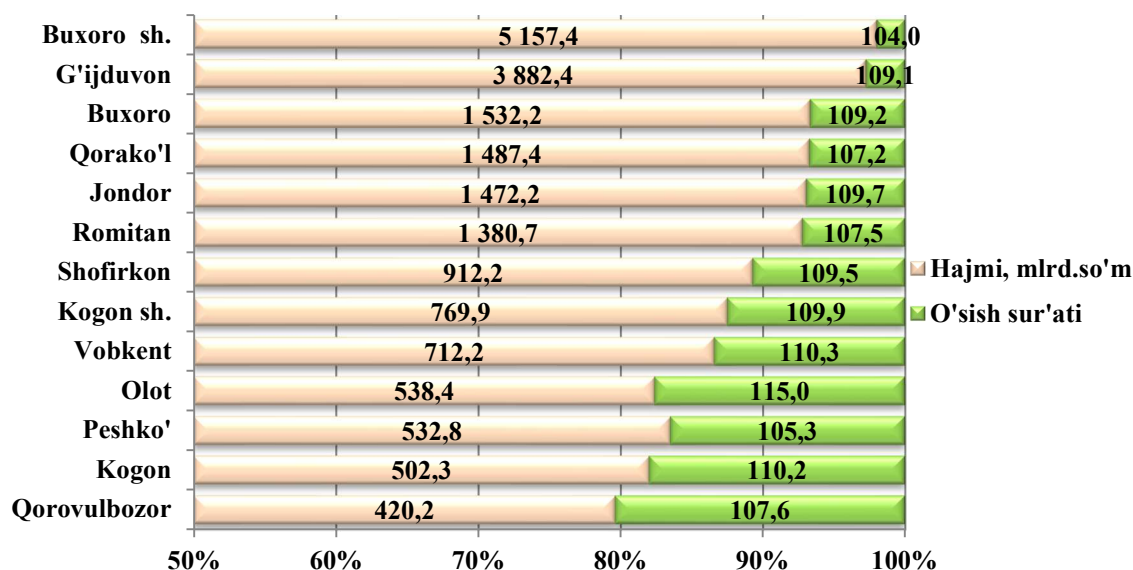
Hududlar bo'yicha ko'proq qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi hajmi Jondor (5 225,5 mlrd.so'm), G'ijduvon (4 811,5 mlrd.so'm), Buxoro (4 435,5 mlrd.so'm), Romitan (4 172,1 mlrd.so'm) va Peshko' (3 957,1 mlrd.so'm) tumanlari hissasiga to'g'ri keladi. Kogon (205,8 mlrd.so'm) va Buxoro shaharlarida (462,1 mlrd.so'm) va Qorovulbozor tumanida (1 045,0 mlrd.so'm) qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi hajmi past bo'lib qolmoqda.

2024 yil yanvar-dekabr oylarida hududlar bo'yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi hajmi va o'sish sur'ati

Hududlar bo'yicha ko'proq chakana tovar aylanmasi hajmi Buxoro shahri (5 157,4 mlrd.so'm), G'ijduvon (3 882,4 mlrd.so'm), Buxoro (1 532,2 mlrd.so'm) va Qorako'l (1 487,4 mlrd.so'm) tumanlari hissasiga to'g'ri keladi. Qorovulbozor tumani (420,2 mlrd.so'm), Kogon (502,3 mlrd.so'm), Peshko' (532,8 mlrd.so'm) va Olot (538,4 mlrd.so'm) tumanida chakana tovar aylanmasi hajmi past bo'lib qolmoqda.

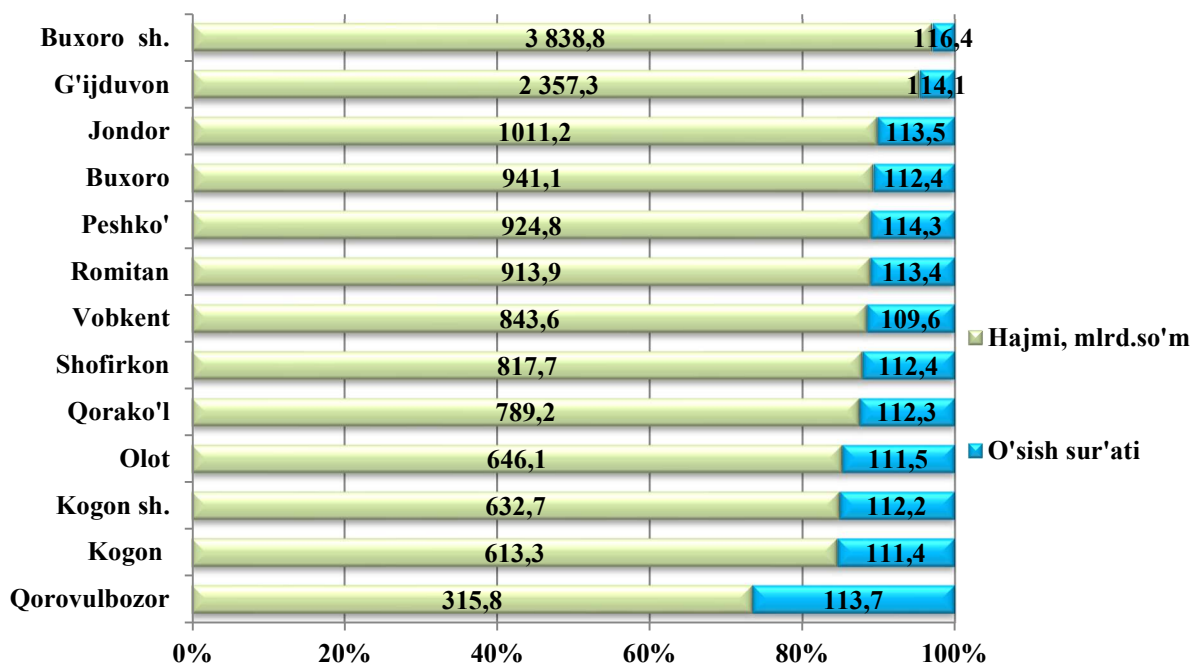
2024 yil yanvar-dekabr oylarida hududlar bo'yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da chakana tovar aylanmasi hajmi va o'sish sur'ati

Buxoro viloyatining ijtimoiy-iqtisodiy holati

Shahar va tumanlar bo'yicha ko'proq xizmatlar hajmi Buxoro shahri (3 838,8 mlrd.so'm), G'ijduvon (2 357,3 mlrd.so'm), Jondor (1 011,2 mlrd.so'm), Buxoro (941,1 mlrd.so'm), Peshko' (924,8 mlrd.so'm) va Romitan (913,9 mlrd.so'm) tumanlari hissasiga to'g'ri keladi.

2024 yil yanvar-dekabr oylarida hududlar bo'yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da xizmatlar hajmi va o'sish sur'ati

2024 yil yanvar-dekabr oylarida kichik tadbirkorlikning iqtisodiy tarmoqlardagi hududlar bo'yicha ulushi, foizda

	Sanoat	Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	Investitsiya	Qurilish	Chakana savdo	Xizmatlar
Buxoro viloyati	41,2	97,8	55,3	84,6	91,2	69,6
Buxoro sh.	62,5	97,1	51,0	79,2	81,4	41,7
Kogon sh.	63,8	96,5	63,3	84,5	99,0	72,0
tumanlar						
Buxoro	54,1	99,3	32,8	92,4	99,6	78,1
Vobkent	85,4	98,7	89,7	93,6	99,2	57,3

	<i>Sanoat</i>	<i>Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi</i>	<i>Investitsiya</i>	<i>Qurilish</i>	<i>Chakana savdo</i>	<i>Xizmatlar</i>
Jondor	89,0	98,0	84,2	98,2	99,4	80,9
Kogon	74,9	96,8	56,2	93,7	79,1	78,9
Olot	54,0	98,5	79,7	75,0	98,5	83,9
Peshko‘	59,9	98,4	86,8	97,6	67,4	73,9
Romitan	45,9	94,1	15,6	62,9	99,6	70,9
Shofirkon	87,3	98,8	89,6	97,7	99,3	78,2
Qorako‘l	71,9	98,2	21,7	54,9	99,2	78,0
Qorovulbozor	5,0	90,2	78,5	37,3	99,6	66,8
G‘ijduvon	49,9	99,4	92,4	95,0	97,9	83,9

Hududlar bo‘yicha sanoat sohasining yuqori ulushini Jondor (89,0 foiz), Shofirkon (87,3 foiz), Vobkent (85,4 foiz), Kogon (74,9 foiz) va Qorako‘l tumanlarida (71,9 foiz) tashkil etadi.

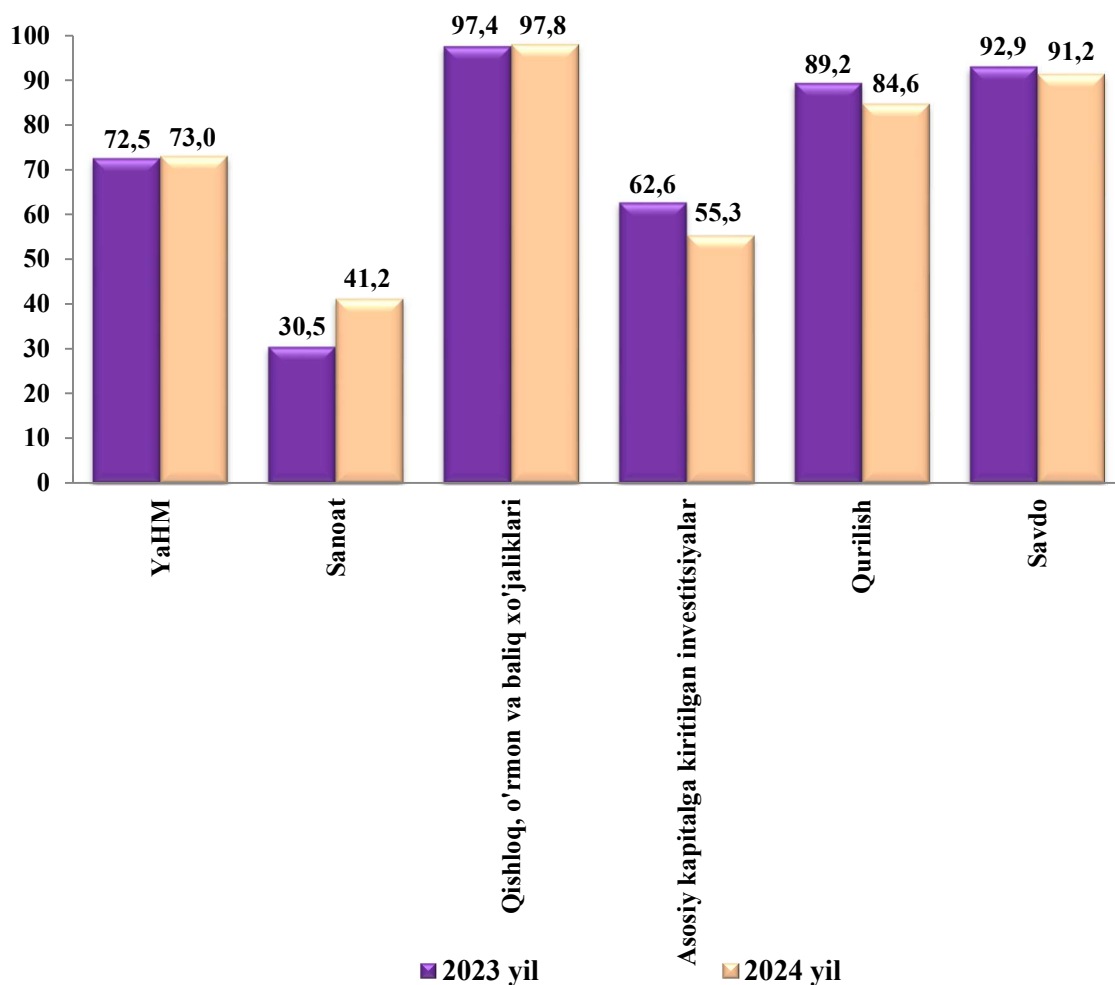
Investitsiyada eng yuqori ulushlarni G‘ijduvon (92,4 foiz), Vobkent (89,7 foiz), Shofirkon (89,6 foiz), Peshko‘ (86,8 foiz) va Jondor (84,2 foiz) tumanlari tashkil etadi.

Qurilishda Jondor (98,2 foiz), Peshko‘ (97,6 foiz), Shofirkon (97,7 foiz), G‘ijduvon (95,0 foiz), Kogon (93,7 foiz) va Vobkent tumanlari (93,6 foiz) tashkil etadi.

Chakana savdoda Qorovulbozor (99,6 foiz), Buxoro (99,6 foiz), Romitan (99,6 foiz), Jondor (99,4 foiz) va Shofirkon (99,3 foiz) tumanlari tashkil etadi.

Xizmatlar sohasida Olot (83,9 foiz), G‘ijduvon (83,9 foiz) va Jondor (80,9 foiz) tumanlari tashkil etadi.

2024 yil yanvar-dekabr oylarida yalpi hududiy mahsulot va iqtisodiyot tarmoqlari mahsuloti (ishlar, xizmatlar) umumiy hajmida kichik tadbirkorlik (biznes) ulushining o'zgarishi (umumiy hajmga nisbatan foiz hisobida)

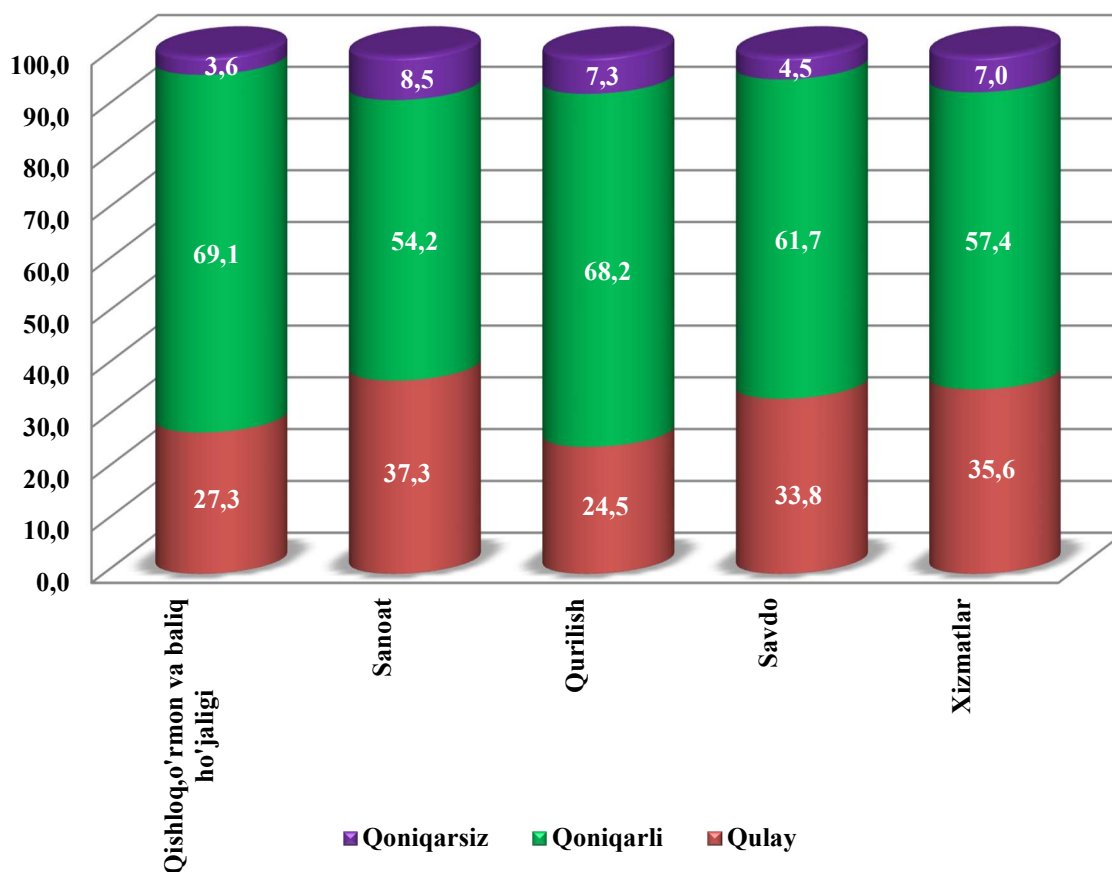

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha 2024 yil IV-chorak yakunlariga ko'ra, mikrofirma va kichik korxonalarda tanlanma kuzatuvlar o'tkazildi. Unda 1 323 ta respondentlar ishtirok etdi.

Kuzatuv ma'lumotlari tahlili, qurilish sohasida respondentlarning 24,5 foiz iqtisodiy vaziyatni qulay va 68,2 foiz esa qoniqarli deb hisoblashini, mos ravishda savdo sohasida 33,8 foiz va 61,8 foiz, xizmatlar sohasida 35,6 foiz va 57,4 foiz, qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligida 27,3 foiz va 69,1 foiz, sanoatda 37,3 foiz va 54,2 foizni tashkil qilganini ko'rsatdi.

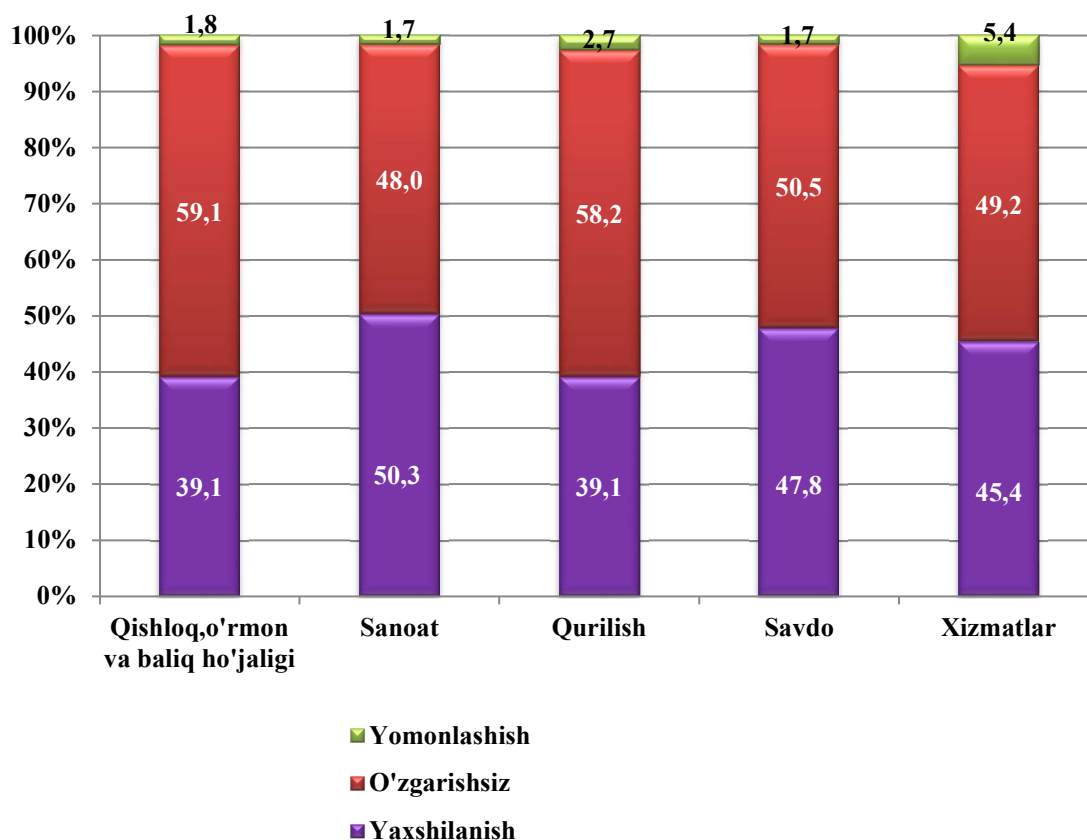
Joriy iqtisodiy vaziyatga pessimistik ruhda yondashganlar sanoatda 8,5 foiz, qurilishda 7,3 foiz, qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligida 3,6 foiz, xizmatlarda 7,0 foiz va savdoda 4,5 foizni tashkil qildi.

**Kichik tadbirkorlikda iqtisodiy vaziyatni baholash
2024 yil IV -chorak uchun, foizda**

Iqtisodiy vaziyat yaqin uch oyda qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligida yaxshilanish 39,1 foiz, o‘zgarishsiz 59,1 foiz, yomonlashish 1,8 foiz, sanoat korxonalari yaxshilanishi 50,3 foiz, o‘zgarishsiz 48,0 foizi, yomonlashish 1,7 foiz, savdo yaxshilanish 47,8 foiz, o‘zgarishsiz 50,5 foiz, yomonlashish 1,7 foiz, xizmatlarda yaxshilanish 45,4 foiz, o‘zgarishsiz 49,2 foiz, yomonlashish 5,4 foiz va qurilish sohasida yaxshilanish 39,1 foiz o‘zgarishsiz 58,2 foizi, yomonlashish 2,7 foiz kuzatildi.

**Kichik tadbirkorlik (biznes)da iqtisodiy vaziyatning o'zgarishlar
istiqbolini yaqin uch oyda baholanishi, foizda**

Tahlil natijalaridan kelib chiqib, kichik korxonalar va mikrofirmalarga biznes muhitini yaxshilash uchun ko'rilayotgan chora tadbirlar natijasida respondentlar yaqin istiqbolda umumiy iqtisodiy vaziyatning yaxshilanishini ijobiy baholayotganligini xulosa qilish mumkin.

Statistik ko'rsatkichlarga izohlar

Tadbirkorlik faoliyati (tadbirkorlik) – tadbirkorlik faoliyati sub`ektlari tomonidan qonun hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladigan, o'zi tavakkal qilib va o'z mulkiy javobgarligi ostida daromad (foйда) olishga qaratilgan tashabbuskorlik faoliyatidir. Tadbirkorlik faoliyati sub`ektlari (tadbirkorlik sub`ektlari) belgilangan tartibda davlat ro'yxatidan o'tgan hamda tadbirkorlik faoliyatini amalga oshirayotgan yuridik va jismoniy shaxslardir.

Yuridik shaxs – o'z mulkida, xo'jalik yuritishida yoki operativ boshqaruvida alohida mol-mulkka ega bo'lgan hamda o'z majburiyatlari yuzasidan ushbu mol-mulk bilan javob beradigan, o'z nomidan mulkiy yoki shaxsiy nomulkiy huquqlarga ega bo'la oladigan va ularni amalga oshira oladigan, majburiyatlarni bajara oladigan, sudda da'vogar va javobgar bo'la oladigan tashkilot yuridik shaxs hisoblanadi. Yuridik shaxslar mustaqil balans yoki smetaga ega bo'lishlari kerak.

Yakka tartibdagi tadbirkorlik – jismoniy shaxs (yakka tartibdagi tadbirkor) tomonidan tadbirkorlik faoliyatini yuridik shaxs tashkil etmagan holda amalga oshirishdir.

Yakka tartibdagi tadbirkorlik yakka tartibdagi tadbirkor tomonidan mustaqil mulk huquqi asosida o'ziga tegishli bo'lgan mol-mulk negizida, shuningdek, mol-mulkka egalik qilish va (yoki) undan foydalanishga yo'l qo'yadigan o'zga ashyoviy huquq asosida amalga oshiriladi.

Tadbirkorlik sub`ektlari o'z faoliyatlarini muvofiqlashtirish, shuningdek, o'z huquqlari va manfaatlarini ifoda etish hamda himoya qilish maqsadida notijorat tashkilotlar bo'lgan uyushmalarga (ittifoqlarga) va boshqa birlashmalarga birlashishi mumkin.

Korxonaning faoliyatini tahlil qilish – uning asosida korxonaning faoliyatini xar tomonlama o'rganish. Natijada, ma'lumot to'plashning ma'lum usullaridan foydalanish orqali korxonaning faoliyatini baholash va zaif tomonlarini aniqlash uchun kerakli ma'lumotlarni olish.

Chakana savdo – bu oxirgi foydalanuvchilarga tovarlar va xizmatlar sotish bilan bog'liq iqtisodiy faoliyat. Ulgurji savdo – bu katta miqdordagi tovarlarni sotishni o'z ichiga olgan iqtisodiy faoliyat.

Tovarlarni realizatsiya qilish – mahsulotni samarali sotishga qaratilgan ishlab chiqaruvchi tomonidan amalga oshiriladigan tadbirlar tizimi.

Reklama – bu xaridorlarning keng doirasi o'rtasida mahsulot to'g'risida ma'lumotni samarali tarqatish usuliga asoslangan reklama vositasining kommunikativ shakli.

Tavakkalchilik – kelajakda har qanday harakatlarni amalga oshirishda, qaror qabul qilishda mumkin bo'lgan yo'qotishlar.

Bozor – bu savdo operatsiyalarini amalga oshirish munosabati bilan turli shaxslar o'rtasida shakllanadigan munosabatlar tizimi.